



UNIVERSITÄTS-  
BIBLIOTHEK  
PADERBORN

## **Analysis Methodica Ivris Pontificii**

**Venator, Daniel**

**[S.l.], 1579**

**VD16 V 541**

De Fvrtis. Titulus XVIII.

---

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63204](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63204)

Cum alterius detrimento alteri subuenire non licet, c. deniq, 14. q. 5.

Aliena rapere, nō est cōtra preceptū: nullo siquidē Dei mādato rapina videtur phibita: sed nomine furti omnis illicita vsurpatio rei alienæ intelligitur, c. dixit, 14. q. 5.

Iniuria ex affectu faciētis cōsistit, c. illud relatū, 15. q. 1.

Voluntarios Reos nō necessitate compulsos culpa constringit, & pœna condemnat, c. illa cauenda, 15. q. 1.

Si qui per vinum deliquerunt, apud sapientes iudices venia quidem facta donantur, sed leuitatis damnantur auctores, c. sanè, 15. q. 1.

Si quis ecclesiam igne combusserit, quindecim annis pœniteat, & eam sedulo restituat, & precium pauperibus restituat, c. si quis ecclesiam, 17. q. 4.

Res ecclesie nullo modo distrahi possunt: Et si distracta sint, non possidentur, c. nunc queritur, 12. q. 2.

Qui res mobiles ecclesie rapit, vel immobiles inuadit, sacrilegij crimē incurrit, c. pradia, & c. in antiq, 12. q. 2.

## DE FURTIS.

## Titulus XVIII.

## Continuatio.

**R**apina & sacrilegium species furti sunt, hinc rapinā vel sacrilegiū nō permittit, qui furtū phibuit. Cū furti nomine omnis illicita rei alienæ vsurpatio intelligatur, c. dixit, §. obijci tur, c. pœnale est, 14. q. 5. & c. meretrices, 32. q. 4.

## Quid est Furtum?

Furtum, auctore Paulo, est cōrectatio rei fraudulosa lucrificandi gratia, vel ipsius rei, vel etiā vsus eius, possessionis uē, quod lege naturali, prohibutum est admittere, l. 1. §. furtum, ff. eod. Quo-

*Quotuplex Furtum?*

Duplex. Generale & speciale. Generale est, quod oem illicitam rei alienae usurpationem comprehendit. Vnde & rapina, sacrilegium, peculatus, & a furti appellatione veniunt, d. c. metrices, 32. q. 4. & l. 1. ff. ad legem Iuliam pecul.

*Quid Furtum speciale priuatum: & quomodo diuidatur?*

Furtum in specie consideratum, vel est manifestum: ut cum quis adhuc in ipso actu surripienti, vel antequam ad locum destinatum perueniat cum re furtiua, vel a domino rei, vel ab alio deprehenditur, l. fur est manifestus, ff. eod. Vel non manifestum: quod est, cum quis inscijs alijs, rem furto ablatam in eum transfert locum, in quem sese recipere constituit, l. siue igitur, & l. seq. ff. eod.

*Vnde dicitur Furtum?*

Furtum a furno, i. nigro dictum Labeo ait, quod clara & obscure fiat, & plerumque nocte. Vel a fraude, ut Sabinus ait, vel a ferendo & auferendo, vel a Graeco sermone quo *φύρξ* appellatur fures. Immo ut Paulus opinatur Graeci *ἀπό τοῦ φερῆν*, hoc est a ferendo fures appellarint, l. 1. ff. eod.

*Quae causa Efficiens?*

Mēs fraudulosa, affectus, & contrectatio furatilis, c. hi qui in furtis, §. furtum, & c. fur aut, 14. q. 6. si cui enim nullum delictum, nec plagium, nec adultarium, nec violentia, nec homicidium, sine dolosa intentione committitur: ita nec furtum absque dolo & contrectatione, licet voluntas, verba, vel scriptura, interuenerint, fieri dicitur. Vnde sola cogitatio furti faciendi non facit furem, l. 1. ff. eod. &

966 ANALYS. IVRIS PONTIFICII  
l. si quis vxor. l. inficiando, & l. falsus, ff. eod.

*Quæ Materia?*

Res aliena, mobilis, corporalis, vel ipsius vsus & possessio, siue illa res modica sit, siue magni momenti. Sicuti enim in fornicatione, nō id circa diuersa est, fornicatio, si mulier sit pulchra, aut deformis, ancilla, aut ingenua, paupercula, aut opulenta: sed qualiscūq; illa fuerit, vna est fornicatio: ita in furto quantūcūq; quis abstulerit, furti crimen incurrit. Non enim furtū tā in quātitate rei, q̄ in affectu furandi consideratur. mens. n. sola furantis attēditur, c. fur est, & c. hi qui in furtis, 14. q. 6. Aliena res esse debet cuius furtum sit. Quia in re propria furtum non committitur: nisi cum alio sit cōmunis, l. si socius, ff. eod. nisi quis protestetur iure potius suo, q̄ furti consilio vti, l. merito, ff. pro socio. Et mobilis. Quia immobilium furtum fieri, nequit, l. qua re, ff. de vsucap. sicuti nec incorporalium. Quia incorporalia nec tradi, nec possideri, vel cōtractari possunt, l. seruus, §. incorporales, ff. de acq. rerū dom. Furtū aut iure corporali, vel eius vsu, vel possessione cōmittitur: vsu, Nam si creditor vtatur pignore, vel depositarius re deposita, furti tenetur vel possessionis: veluti si debitor rem pignori datam subtrahat creditori: vel si colonus, qui fundum conduxit, eo vendito dominum possessione fraudet, furtū cōmittitur, l. cūm æs, §. 1. ff. eo. l. is. q. rem pignori, ff. eod.

*Quæ Forma?*

Fraudulenta contractatio rei alienæ inuito domino facta, vnde, vt furtū cōmitti dicatur, quatuor coniunctim requiruntur: 1. Mens fraudulenta furantis, c. fur aut, 14. q. 6. 2. Vt fiat, domino inuito,

uito, l. falsus, ff. eod. 3. Actualis contrectatio, l. inficiando, ff. eod. 4. Vt Res talis sit in qua furtum committi possit, l. 1. ff. eod. vnde Vlpianus, lib. 41. ad Sabinum, hæc requisita explicans ait: Qui alienum quid iacens lucrificandi causa quid iustulit, furti obstringitur, siue scit cuius sit, siue ignorauit. Nihil enim ad furtum minuendum facit, quod cuius sit ignoret, quod si dominus id dereliquit, furtum non fit eius, etiam si is, qui surripit, furandi animum habuerit. Nec enim furtum fit, nisi fit cui fiat, in proposito autem nulli fit, sed si non fuit derelictum, putauit tamen derelictum esse: sed si neque fuit, neque putauit, iacens tamen tulit, non ut lucretur, sed redditurus ei cuius fuit, furti non tenetur. Quid si nesciat cuius fuerit? solent inquit Vlpianus, plerique libellum continentem se inuenisse, & redditurum ei qui desiderauerit & ostenderit rem suam esse, proponere, quo facto, non furandi animo se fecisse, ostendunt, l. falsus creditor, §. qui alienum, ff. eod. Non igitur solus furandi animus ad inducendum furti vitium, sufficit: sed etiam desideratur ut subsequata actualis contrectatio in re, in qua committitur furtum, inuito domino fiat. Contrectatio bifariam hic intelligitur, verè & interpretatiuè. Contrectatio vera, quolibet actu, quo res furtiua abducitur, amouetur, vel transfertur designatur, l. si quis vxori, §. si quis asinum, ff. eod. l. alienum, C. eo. §. furtum, Inst. de oblig. quæ ex delict. l. possideri, §. si re, ff. de possess. Interpretatiua contrectatio dicitur: quæ considerato effectu in iure pro vera habetur. hinc falsus procurator tenetur, si volens debitum exigere alijs delegauerit

Soluendum se præsente : nam propter præsentiã suam, in se pecunia translata videtur, l. falsus, §. sed si is, ff. eo. Item is, qui opẽ & auxilium ad furtum faciendũ præstitit, l. is qui opem, ff. eod. Itẽ receptator rerum furtiuarum, l. eos, C. eod. & qui in officio fraudulenter versantur, l. 1. §. fin. & l. 2. ff. de tute. & rat. distra. nuncius tamen pecuniam, q̃ illi perferenda commissa est, inuito domino, cõsumens, nõ pœna furti statutaria, sed mitiori pro arbitrio iudicantis plectitur, Iason in l. eius qui, §. quas actiones, ff. si cer. peta.

*Qua causa Procatarchica?*

Circumstantiarũ cõmittendo furto inseruientium oblata occasio, commoditas occultãdi, &c.

*Quis Finis?*

Perceptio lucri ex contrectatione rei alienæ: si .n. ad alium finem, scilicet explendæ libidinis, vel al terius rei causa fiat, furtum non erit, l. verum est, si meretricem, ff. eod. furtum enim, sine intentione lucrandi non committitur.

*Qui Effectus?*

Actio furti pœnalis: actio ad exhibendũ: rei vindicatio, & cõdictio furtiua. Actio furti ẽ merè pœnalis, & vel iure prætorio, vel ciuili ad persequendam pœnam siue quadrupli, si furtũ manifestũ sit, vel dupli, si non manifestum, cum omnib. accessionibus seu fructibus rei furtiux competit, l. qui, sacrũ, ff. eod. Et datur domino rei furto subtractæ, vel ei, cuius ex honesta & probabili causa interest furtum factum non esse: vt sunt creditor, commodatarius, depositarius, socius, bonæ fidei possessor, & maritus rei dotalis, l. eũ qui, §. qualis &

& §. si res cōmodata, ff. eo. l. si soci<sup>9</sup>, ff. pro socio, l.  
 interdū, & l. cū as, §. 1. ff. eo. Et hæredib. eius, qui  
 furtum passus est, §. nō autē, in ff. de perpet. & tēp.  
 actionib. cōtra furē præstantēq; opē & cōsiliū, l.  
 1. l. falsus, l. qui seruo, & l. in furti, ff. eo. In heredē  
 tñ furis nō exercetur, nisi de eo, q; ad ipsū ex fur-  
 to peruenit scientē & cōtractantē, vel si lis cū fu-  
 re superflite cōtestata fuerit, d. §. nō autē, & §. pœ-  
 nales, in ff. de perp. & tēp. actionib. Actio ad exhi-  
 bendū, est, pparatoria rei vindicationis: Nā cōpe-  
 tit ad exhibendā rē surreptā, vt vindicari possit,  
 l. 1. ff. ad exhib. Rei vindicatio dño aduersus quā-  
 libet possessorē, vel eū, qui dolo desijt possidere,  
 ad consequendā rē furto sibi surreptā competit.  
 Qua actione possessio conuentus rem furtiuā do-  
 mino, etiam præcio non persoluto, restituere te-  
 netur, l. in ciuilem, C. de fur. & ser. corrup. condi-  
 ctio furtiuā etiam domino aduersus furē ipsam  
 hæredesq; eius, aut quemlibet successorē, siue res  
 extat, siue perierit, ob morā, q; fur, qui primo in-  
 uito dño, rem contrectauit, semper in restituēda  
 ea facere videtur, ad restitutionē rei furtiue, et si  
 melior facta sit, impensa ipsius furis extorquen-  
 dam datur, l. ex argento, l. 1. & l. si, ff. de cōdict. fur-  
 ti. Cū igitur furti actio ad pœnæ persecutionē  
 spectet, cōdictio verò & vindicatio, ad rei perse-  
 cutiōnē cōsequitur, recepta re, aut perempta, ni-  
 hilominus furti actiōnē cōpetere, cōditionē ve-  
 rò, & vindicationē tolli, sicut ex diuerso post so-  
 lutā dupli, vel quadrupli pœnā salua est vindica-  
 tio, & cōdictio: ita tñ, vt alterutrius electiōne alte-  
 ra tollatur, l. si pro fure, §. furti actio, ff. de cō. fur.  
 Hodie verò cōstitutionib. imperialib. hoc furti

iudiciū quasi publicū constitutū est: Et fures, qui  
 quinque solidos vel rem eius æstimationis furati  
 fuerint, laqueo vel cruce, sin minus, forcipe & fu-  
 stigationib' puniuntur, §. si quis quinque, c. de pace te-  
 nenda in vsibus feud. & const. Caroli V. Impe. ar-  
 ticulo 160. cū duob. artic. sequentib. in tractatu de  
 causis criminalib. Et hoc ob delicti huius frequē-  
 tiā, qua Reipublicæ salus, ad cuius conseruationē  
 oēs leges referendæ sunt, nimium lædi videbatur.  
 Nā & Claudius Saturninus, legibus permissū esse  
 tradidit, Vt constituta maleficiorum supplicia in  
 terrorē aliorū exacerbentur, si quādo nimī mul-  
 tis grassantibus exemplo opus est, l. aut facta, §. e-  
 uenit, ff. de pœnis. Canones quō ad pœnam ita  
 distinguunt. Aut furtum fit ob necessitatem, vt si  
 fame, vel indigentia rerum quis oppressus fure-  
 tur cibaria, vestem, vel pecus: & trium hebdoma-  
 darum iniungitur pœnitentia, c. si quis, extr. eod.  
 Aut nulla impellente necessitate, sed fraudulen-  
 ta intentione fit furtum: & tunc, vel est occultū,  
 aut manifestum: si occultum: & fur spontē illud  
 fuerit confessus, quo casu tenetur ad restitutionē  
 & agendam pœnitentiam, quibus peractis ad sa-  
 cros Ordines promoueri potest, c. ex literis, extr.  
 eod. Si autem est manifestum, & accusatus, con-  
 fessus, vel furti Reus legitimē cōuictus fuerit, eo  
 casu deponitur, & in monasterium conijcitur,  
 vel si necdum corrigibilis sit, seculari iudici legi-  
 tima pœna puniendus traditur, c. at si clerici, §. 1.  
 & c. cū non ab homine, extr. de iud. c. tuz, extr.  
 de pœnis. Aliam pœnam furis in ipso actu furan-  
 di occisi, vide, c. 2. extr. eod. & c. fures, 13. q. 2. Quo-  
 modo autem illi, qui fures & latrones in ipso de-  
 linqen-



linquendi actu interficiunt, cum eos comprehen-  
dere possint puniantur? vide c. si fur aut latro, 13.  
quæst. 2.

*Quæ Affinia?*

Rapina, quæ violentia, sacrilegium, quæ in re  
sacra fit, crimen peculatus: quod quasi publicum  
furtum dicitur, quò quis defraudat ærarium pu-  
blicum: simonia, qua simoniacus quasi furari gra-  
tiam intendit: vsura, quia vsuram exercens, quo-  
dammodo furtum committit.

*Quæ Pugnantiæ?*

Præceptum decalogi: Ne furtum facias, lex diui-  
na: ratio & lex naturalis: Quod tibi non vis fieri  
alteri ne feceris: ius gentium, quo dominia sunt  
distincta, & unicuique suum adiudicatum, l. ex hoc  
iure, ff. de iustitia & iure.

AXIOMATA ET SENTENTIAE.

Non fur solum, sed & ille reus tenetur, qui furti con-  
sciens, querente possessore non iudicat, c. qui cum fure, ex. eod.

Non est aliquid eripiendum diuitibus. ut detur egenis, c.  
forte, 14. q. 5. (14. q. 1.)

Cum alterius detrimento alteri subuenire non licet, c. denique,

si quid inuenisti & non reddidisti, rapuisti, quantum po-  
tueris fecisti. quia plus non inuenisti, igitur plus non rapui-  
sti, c. si quid, 14. q. 5. & c. multi, eod.

Furti nomine omnis illicita rei aliena usurpatio intelli-  
gitur, c. dixit, & c. poenale, 14. q. 5.

De malo bonum facit, qui pauperibus dispensat, quod  
cum labore & sollicitudine acquisiuit: quia nomine mali cu-  
ra, et sollicitudo mortalium exprimitur, c. qui habetis, 14. q. 5.

Quæ contra ius societatis humanae furtis, rapinis,  
calum-

calumnijs, oppressionibus, inuasionibus sunt ablata reddē  
da, potius quàm donanda sunt, c. non sanè. 14. q. 5.

Furtum non tam in quantitate rei, quàm in affectu  
furantis, consideratur, c. hi qui, 14. q. 6.

Fur non solum in maiorib. sed in minoribus etiam iur-  
dicatur. nō enim quod furto oblatū est, sed mens furantis,  
attenditur, quomodo in fornicatione non idcirco diuersa  
est fornicatio, si mulier sit pulchra, aut deformis, ancilla,  
aut ingenua, paupercola aut opulenta: sed qualiscūq; illa fu-  
erit, vna est fornicatio. ita in furto quantū cuiq; quis abstu-  
lerit furti crimen incurrit, c. fur autem, 14. q. 6.

Voluntas, est animi motus ad aliquid imitandum, vel  
nō imitandum, vel adipiscendum, c. quod autem, 15. q. 1.

Peccatum est voluntas retinendi vel consequēdi, quod  
iustitia vetat, d. c. quod, 15. q. 1.

Qui ob necessitatem ad se alendum furatur, pœnam ve-  
gulariter in fures statutam non incurrit, c. si quis, ext. cod.

## DE VSVRIS.

Titulus XIX.

Contiuatio.

**V**Sura cum furto affinitatem quandam ha-  
bet: cū hoc vitio cōtra diuinā legē alieng  
rei illicita contrectatio fiat, c. si quis, 14. q. 4

Quid Vsuræ?

Vsuræ est, lucrum, quod sorti mutuo datæ acce-  
dit, vel ex pacto, vel intentionē mutuantis, c. vlu-  
ra, 14. q. 3. & c. de eulogijs, dist. 18.

Vnde dicitur Vsuræ?

Vsuræ dicitur ab vsu rei, i. pecuniæ. Nomine au-  
tem pecuniæ cōtinetur quicquid homines in bo-  
nis habent, c. totum, 1. q. 1. sed hic cū vsuræ non  
nisi